

ZŠ profesora Švejcara

Scénář k rozhlasové reportáži

Vypravěč: Jan Ruml se narodil 5. 3.1953 v Praze. Disident, syn komunistického novináře, signatář Charty 77, ministr vnitra, bývalý předseda Unie svobody a bojovník za lidská práva.

Jan Ruml: Já jsem měl dětství takové tak trochu harmonické tak do těch patnácti let, kdy jsme s rodinou, s mými i rodiči a mým bratrem prožívali krásná léta.

Vypravěč: V mládí vyrůstal se svojí rodinou tak říkajíc jako v pohádce. Jeho otec a matka byli členové KSČ a novináři. Ruml v té době studoval na střední škole. Měl zkrátka harmonické dětství. V patnácti letech se mu doslova změnil život, proběhla okupace Československa armádou Varšavské smlouvy. S rodinou přemýšleli jako mnozí jiní i o emigraci, ale on ani jeho bratr s tím nesouhlasili.

Jan Ruml: A to přesvědčilo rodiče o tom, že jsme tady zůstali. Rodiče pak vyhodili z práce, oni byli novináři oba. Otce také vyhodili z komunistické strany, matku taky a od těch patnácti let - já jsem stěží ještě odmaturoval v devatenácti letech - ale pak jsem se nedostal na žádnou vysokou školu kvůli činnosti mých rodičů, kteří byli velmi aktivní během toho Pražského jara. No, a tak jsem to zkoušel na různé vysoké školy, nikam jsem se prostě nedostal.

Vypravěč: Otec a matka byli vyhozeni z politických důvodů z KSČ i z práce. Jana Rumla po peripetích a dostudování střední školy nevzali na žádnou vysokou školu. Živil se manuálně. Krmil dobytek na venkově nebo pracoval v lese. Když podepsal Chartu 77 pracoval zrovna jako knihkupec, ale vyhodili ho. Následně odjel s bratrem na Slovensko, kde spolu pásli krávy. Podle Jana Rumla bylo toto místo, kde měl konečně klid. StB na Slovensku ho přestala tak hlídat.

Jan Ruml: Ale vím že jsme měli v bytě asi na třech místech odposlech. Já za postelí, pak byl odposlech ve vchodových dveřích a v kuchyni také byl odposlech.

Vypravěč: Komunistický režim je všude sledoval. Estébáci jim nainstalovali po celém bytě odposlechy. Nejvíc jich bylo mezi dveřmi, protože právě tam si toho lidé nejvíc řeknou. Když chtěli něco probrat, museli jít do koupelny a pustit vodu, aby nebyli slyšet.

Jan Ruml: Byl jsem pověřen tím, abych organizoval kanál do zahraničí, který měl sem vozit, nebo sem vozil už exilovou literaturu, různé časopisy, také peníze, rozmnožovací stroje, barvy do už vznikající modernější techniky a taky odsud se vozila produkce domácích autorů.

Vypravěč: Jan Ruml s otcem Jiřím a kamarády pašovali knihy ze Západu do Československa a naopak. StB na to přišla a vedla s ním vyšetřování. Panu Rumlovi a ostatním hrozil tři až desetiletý trest za podvracení republiky. Nakonec je z vyšetřovací vazby překvapivě pustili již po roce.

Vypravěč: A přišel rok 1989 a sametová revoluce, do které se Jan Ruml aktivně zapojil jako člen Občanského fóra. Když jsme se ho zeptali, kdy poprvé ucítil skutečný závan svobody, odpověděl nám:

Jan Ruml: Tak si pamatuju, že jsem vystoupil na metru na Můstku, tam nikdo nebyl a teď tam byly polepený ty zdi těmi nápisy Chceme svobodu, demokracii, lidská práva a všechno toto. A v tom tichu najednou mi to došlo, že jsem také už opravdu svobodným člověkem, takže jsem se tam tehdy v tom metru rozplakal. No a pak jsem pokračoval samozřejmě dál už bez pláče.